

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1740. usque ad annum 1742

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum, 1787

VD18 90119649

§. 20. Religionis Catholicæ status in Posnania.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67882](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67882)

sule in præcipuis Ottomanici Imperii Sæc. XVIII.
 emporiis constituto, utriusque Siciliæ A. C. 1740.
 subditi libero suæ Religionis exercitio
 fruenterentur. His quoque utrinque fir-
 matis paulopost Turcici Imperatoris Le-
 gatus cum splendido comitatu Neapo-
 lim pervenit, a Rege sigularibus hono-
 rum ac benevolentia signis exceptus.

§. XX.

*Religionis Catholicæ status in Pos-
 nania.*

Interea Theodorus Comes de Czarto-
 ryski Posnaniensis Episcopus de im-
 moto suo Religionis Catholicæ studio a-
 deo nihil remisit, ut succis sectario-
 rum viribus veræ fidei incrementa pro-
 curaret. Opportunam ei occasionem
 suppeditabat Franciscus Lodzia Ponins-
 kius Posnaniensis Dapifer & Kopani-
 censis Capitaneus, qui memor, Luthe-
 ranos, postquam centum abhiac annis
 Sueci totum oppidum in cineres rede-
 gerant, tunc potentia prævalentes suæ
 sectæ sanum pro arbitrio ædificasse, &
 quidem in eodem loco ac fundo, ubi
 ante incendium Ecclesia Catholicorum
 fuerat erecta, illam pristino suo Domi-
 no & Catholicorum usui restitui cura-
 vit. Æquissimo huic conatui suffrage-
 batur strenue Episcopus & Regia Pos-
 na-

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

nanienſis Curia, totis tamen viribus obſtiterat Lutheranus præſati Temporis Patronus nomine Kalkreiter, qui nihil intentatum inauſumque reliquit, ut in iniqua illius uſurpatione tueretur prævaluit tamen cauſæ æquitas; quæ propter anno priori Curie iudicio deſuſum, ut intra præſcriptum tempus iuxta præſtitos ſumptus novam pro Catholicis Eccleſiam ære ſuo funditus erigeret, ac deinceps pro eius conſervatione & Eccleſiæ apparatus quotannis trecentos Polonicos florenos ſuppeditaret, ſecus bonorum participatione præſervandus: quod vero attinet fanum Lutheranum demolitionem ab Actore prætenſas pœnasque, ſi hoc fanum rurfus extrueretur, incurſuras, Curia ſic pronunſavit: Quoniam tam ex documentis, quam ex inquisitionibus deductum eſt, hoc fanum ante Conſtitutiones, quibus fanum exiſtentibus pro tunc eſt in poſt declaratum ſunt, in bonis Przytoczna exiſtiſſe, proinde non poſſe Magnificum Poninſki Duxiſerum Poſnaniſem eandem demolitionem prætenſere, Iudicium arbitratum, in fanum ad mentem Conſtitutionum Regni uti toleratum, ita eſt in futurum tolerandum eſſe vult eſt declarat, ne tam id quiſpiam reſtaurare præſumat, iudicium injungit, ſub pœnis per Regni Conſtitutiones interpoſitis decreti præſentis vigore.

Hoc ipso tamen anno Lutherani novam concitarunt litem: Illius occasio erat hæc: postquam enim nupero Posnaniensis Curie decreto Lutherani novam Catholicis Ecclesiam erigere iussi erant, Regii Deputati locum ad hanc fabricam idoneum selegerunt, solis tamen Lutheranis pro more suo minus acceptum; causabantur enim, in eo loco multa suorum corpora fuisse sepulta, ea ergo exhumari necesse fore: hoc suo prætextu tam importunos conflarunt motus, ut tandem Curia aliam, ut vocant, *Commissionem* eo decerneret, ac statueret, novam Catholicorum Ecclesiam omnino in præfato Pago esse extruendam, in alio tamen loco; Lutheranorum vero cæmeterium deinceps penitus devastatum relinquatur, nec ex Lutheranis incolis ullum cadaver ibi sepeliatur. Vix decisa hac lite rursus nova Lutheranorum querela auditur, & quidem contra eundem Franciscum Poiniskium Kopanicensem Capitaneum, quem potius ob intempestivum favorem eis jam dudum exhibitum speciali gratitudinis sensu colere debuissent. Hic enim ad eorum preces jam anno hujus sæculi vigesimo secundo ad privatum sectæ suæ cultum Ecclesiam in Superioris Prætorii sui parte erigendi facultatem dederat, concessio hoc diplomate:

Hist. Eccles. Tom. LXXVII. Q. In-

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

Sæc. XVIII. A. C. 1740. *Infra scriptus omnibus, quorum inter-
premissa mea veneratione, notum testatur
que facio, supplicasse mihi Oppidanorū
panicenses a fide Catholica dissidentes, quos
tenus iisdem Prætorium, sive Curiam
bus oppidi mei necnon devotioni fidei
catholicæ subserviens, proprio sumptu
gi de nova radice permitterem. Quæ
consulendæ commoditati Oppidanorum
panicensium prædictum Prætorium seu
riam ea, qua fungor potestate ita
permisi, præsentibusque permitto, ut in
feriori hujus Prætorii parte Oppidanorū
Kopaniceses de rebus ordinem domi-
cum, civitatemque concernentibus agere,
superiori vero parte fidem A catholicorū
profidentes devotioni suæ PRIVATE
gidus Regni & Constitutionibus com-
vacare possent. In cujus fidem cum
positione Sigilli manu propria me subscri-
bo. Datum Kopanicæ An. 1722.
Januarii.*

FRANCISCUS PONINSKI

Attamen Lutherani hac gratia ab-
utentes privatum suæ sectæ exercitiū
nonnisi precario permissum ad publicum
cum cultum extenderunt, quapropter
Kowelschius Præpositus eis severe inhi-
buit, ne deinceps in Prætorio exili-
matæ suæ Religionis actus exercerent
unde factum est, ut Lutherani rursum

ad dirutum suum Braxatorium reverti Sæc. XVIII,
A. C. 1749.
 cogerentur, auctis vero indies Catho-
 licorum querelis contra sectarios de-
 mum anno priori per Regii Tribunalis
 decretum omnino statutum fuit, ne de-
 inceps ullo in loco Lutherani Religio-
 nis suæ cultum peragerent; moxque
 clauso eorum fano Christianus Fiebig
 ex Prædicantibus ibidem officio functis
 septimus in exilium demandatus est.
 Illustrissimus quoque Princeps ac Regni
 Primas Sezembek Gnesnensis Archie-
 piscopus totus in eo erat, ut sectariis
 omnia loca ad Religionis suæ exercitium
 destinata in sua Diæcesi adimeret, &
 Camencensis Episcopus per suum Offi-
 cialem, qui a Lutheri secta ad fidem
 Catholicam reversus erat, Ecclesias &
 scholas Pempersini & Nichorii adhuc
 exstantes claudi iussit, utroque Prædi-
 cante Davide Rosenau, & Ægidio Fal-
 cke officio motis: idem fatum subiere
 Lobesenciana in Kalischensi Palatinatu,
 & Grunoviensis Ecclesia, ad quam indi-
 cta ducentorum Ducatorum multa ac-
 cedere Lutheranis vetitum hocque anno
 die nona Octobris utrumque fanum oc-
 clusum fuit.

§. XXI.

*Varie turbæ in Lutheranorum
Ecclesiis.*

Q 2

Quan-